

Thema van de maand mei

"Huid en Haar"

Nu de lente is aangebroken, komen de ezels in de rui, en ontstaan er vaker huid en vacht problemen. Onze dames hebben veel last van jeuk vanwege de wintervacht, en krijgen kale plekken. Omdat ik hier meer over wilde weten, ben ik op informatie jacht gegaan.

Daarom is deze maand het thema Huid en Haar.

Het thema is verdeeld in;

- ezelvacht en huid
- de rui in de lente
- huid en vacht problemen
- luizensoorten
- symptomen
- behandeling en tips
- mijten

Lisa heeft kale plekken

Ezelvacht en huid

Ezels komen van oorsprong uit droge gebieden, daarom heeft de huid speciale aanpassingen die ervoor zorgen dat de ezel goed kan overleven in (extreem) droge gebieden.

De huid van ezels is dus goed bestand tegen direct zonlicht en hitte.

De ezel kan het verlies van vocht/wachter beperken, door direct op de huid

en dus onder de vacht, te zweten.

De huid en dus ook de vacht van de ezel is niet vettig, en dus meer waterdoorlatend dan bij een paard.

Verder is de huid van een ezel dikker en zit er een laag vet onder de huid.

Ezels hebben een winter en zomer vacht, en de haren zijn stugger dan die van paarden.

De manen van een ezel en ook zijn staart zijn veel korter dan bij het paard.

Ezels kunnen ook net als paarden problemen met de huid of vacht krijgen.

Al laat een ezel minder snel merken dat hij last heeft van een huidandoening. Maar zij kunnen zeker last ervan hebben!

De rui in de lente

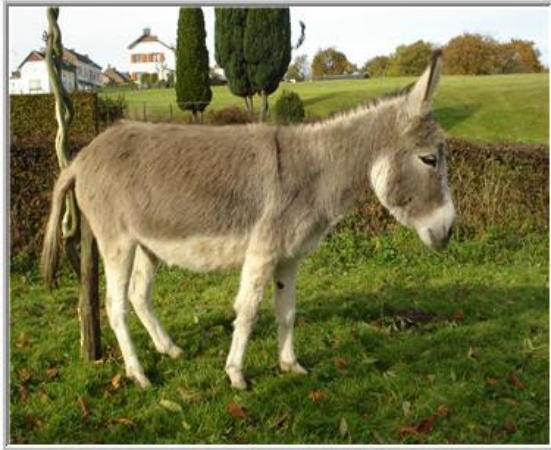

de rui; lange winterharen en stukken met korte zomervacht

Ezels krijgen in de winter een mooie, dikke wintervacht die uit lange haren bestaat. Deze hebben ze natuurlijk hard nodig om zich lekker warm te kunnen houden in de koude winter. In de lente willen zij dit winterhaar weer kwijttraken en zal de ezel in de rui periode komen. De rui duurt ongeveer van eind april tot eind juni en is uiteraard afhankelijk van het weer en de omstandigheden waaronder de ezel gehouden wordt.

Ezels beginnen zich vanwege de jeuk dan te schuren. Hierdoor kunnen ze soms kale plekken krijgen, in de vacht. Ook kan er roodheid door het vele schuren ontstaan. Soms wordt het nog erger, en krijgt de ezel last van korsten of nat eczeem van al het geschuur. Dit kun je vooral zien op de schouders, voorborst en op de achterhand.

Ezels kunnen schuren aan palen, bomen, borstels of de omheining hekjes. Ze schurken elkaar met hun tanden, of halen zelf met hun tanden het haar los. Ze gaan gewoon door met schuren, of ze nu kaal worden of niet, het blijft maar jeuken!

billen schuren aan een paaltje

*met de tanden "krabben" kan ook *

Vachtverzorging

lekkere borstel beurt

Borstelen;

We kunnen onze ezels helpen door vanaf de lente dagelijks te gaan borstelen. Dit mag een stevigere borstelbeurt zijn dan de lichte borstelbeurten in de winter, die alleen maar dient om vuil of modder te verwijderen.

Met behulp van de borstelbeurten tijdens de ruiperiode, kunnen de dode haren makkelijk loskomen. De meeste ezels zullen blij zijn met deze "krab beurt" en zullen vanwege de jeuk het borstelen heerlijk vinden. Je zult zien dat in de rui, de borstel na een beurt echt vol haren zit. En er komt een hele dunne en gladde zomervacht "onder" de dikke winterjas tevoorschijn. Het borstelen masseert tevens de huid, waardoor er een goede doorbloeding

is en de huid gezond blijft.

Borstel vanaf de hoofdzijde met de haarrichting mee naar achteren, aan een zijkant. En herhaal dit aan de andere zijkant.

Borstel de manen en staart uiteinde ook zodat daar het vuil verwijderd wordt. Tijdens de borstelbeurt, gebruik dan een kleine zachte borstel voor het hoofd. Controleer dan tevens, de ogen, neusgaten en natuurlijk de oren.

Indien nodig kun je die schoonmaken met een vochtige doek met lauw water. Op kleine schuurplekjes of wondjes kun je wat zalf smeren. Sudocreme is makkelijk in gebruik, maar je zult wellicht ook wat anders kunnen gebruiken.

roncette vóór het scheren

en na de scheerbeurt

Scheren;

Een andere oplossing is, de ezel een scheerbeurt te geven met een speciale tondeuse.

Zelf heb ik dit nog nooit gedaan, ik heb het wel vaker gezien. Zo is een ezel in één keer van zijn jeukende wintervacht af. Scheertips; scheer pas als het lente weer echt zacht is en blijft. Koelt het in de avond nog af, dan kun je de ezel eventueel nog een dekentje opleggen, of in een stal met voldoende stro zetten. Het is fijn als je de benen van de ezel niet scheert. Want daar komen in de zomer tijd de meeste steekbeesten op af, omdat de huid daar dun is. Blijft er meer haar op staan, dan maak je het moeilijker voor deze pestkoppen van steekdiertjes.

Huid en vacht problemen

kale plekken bij Lisa

Als een ezel problemen heeft met zijn huid of met zijn vacht, dan moet dit uiteraard worden aangepakt. Ook al laat de ezel niet duidelijk merken dat hij er last van heeft. Er zijn heel wat problemen op te sommen, die voorkomen bij ezels.

Waar ik enkele apart belicht.

Meest voorkomende problemen zijn;

- Luizen (bijtende en zuigende luizen)
- Mijten
- Schimmel infectie (bijvoorbeeld ringworm is een schimmel geen worm)
- Huid tumoren (sarcoïden)
- Infecties (Equine herpes virus, huidbacterie)
- Trauma van de huid (verwonding ten gevolgen van bijvoorbeeld slecht passend tuig)
- Staart en manen eczeem (een allergische reactie op insecten)
- Overlast van insecten beten of steken door bijvoorbeeld vliegen, dazen, teken luizen, mijten.

kale plek bij op de rug van Roncette

kale staart bij Roncette

Roncette en Lisa hebben ook last van kale plekken, dus problemen met huid of vacht.

Ik kon zelf geen duidelijke luizen of zo herkennen. In de eerste instantie begroeide de kale plekken weer netjes met haren, dus ik dacht dat het van het schuren kwam. Bij Lisa was het het ergst, maar alles op of rond haar hoofd. Ik dacht even dat het halstertje te strak zat, en misschien geschuurd had. In combinatie met de rui? Maar na enkele dagen ontstonden weer nieuwe kale plekken.

Bij onze meiden, is de dierenarts komen kijken. De meeste kale plekken zijn van zover te zien, toch van luisjes of uitwendige parasietjes. Bij Roncette lijkt het ook veel op manen eczeem. De Dierenarts Greet heeft naar ze gekeken, en de meiden hebben een injectie Dectomax gehad tegen in en uitwendige parasieten. De droge plekken kale huid, kan ik eventueel insmeren met vaseline of uiercreme, zodat de huid soepel wordt. Zeker bij Lisa, want zij heeft wat last van huidschilfertjes en droge huid.

Het was wel zielig toen de meiden zo van slag waren omdat ze de injectie moesten krijgen. Vooral voor Roncette, die met haar dikke drachtige buik begon rond te stuiteren van de schrik. Maar ze hebben het verder dapper gedaan, en lieten zich later toch nog verleiden toen Greet hun een worteltje wilde geven. Roncette hield dierenarts Greet wel goed in de gaten, toen ze het worteltje kwam eten. Als het goed is, zijn de meiden nu van hun huidprobleem af.

Roncette en Lisa krijgen een injectie van Dierenarts Greet

Luizensoorten

De luis is een veel voorkomende parasiet bij de ezel, daarom heb ik hierover de meeste informatie gezocht. Luizen komen het meest voor in de lente en in

de herfst/winter periode. Omdat de wintervacht lang is en de vochtigheidsgraad is dan nog hoog. Ideaal voor de luizen.

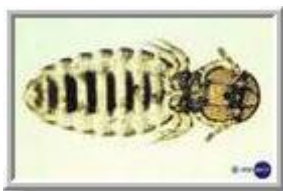
Ze zitten voornamelijk op het hoofd (achter de oren), de manen, hals, de schouderstreek en de staartbasis. Luizen komen het meest voor bij veulens, of zwakkere/zieke dieren. Maar vanwege de makkelijke verspreiding van luizen door direct onderling contact, kan het bij elke ezel voorkomen. Denk hierbij ook dat het verspreidt kan worden via de schuurplek, het hek, staldeur, verzorgingsmaterialen zoals borstels e.d.

Er bestaan 2 soorten luizen;

- 1) bloedzuigende luizen; grijsblauwe luisjes met een spitse kop die leven van bloed en weefselvocht. Ze zijn meestal in grote aantallen aanwezig, vooral in de manen, en staart.

- 2) vachtluizen; zij worden ook bijtende luizen genoemd. Zij zijn bruinbeige van kleur en de kop is breder dan de borst. Met een breed achterlijf. Zij leven van haarschilfers en huidcellen, het liefst op borst en buik. In de kleine aantallen, veroorzaken zij toch erg veel ongemak voor de ezel.

Symptomen

Jeuk is het eerste symptoom, dus de ezel gaat steeds meer schuren, bijten en krabben. Later kunnen er kale plekken ontstaan. Omdat het zo erg jeukt, gaan ze zelfs ook door als het begint te bloeden. Hierdoor kan de huid gaan ontsteken. Als het haar eraf komt, is de huid helemaal gaaf, tenzij er sprake is van secundaire dermatitis. Bij een ernstige infectie met zuigende luizen kan bloedarmoede optreden.

Als je het vermoeden hebt dat de ezel luizen heeft, moet je kunnen aantonen dat er neten zijn voor de definitieve diagnose. Neten zijn met het blote oog te zien als witte puntjes. Soms is dit misschien lastig om te zien, omdat de ezels zich steeds in het zand rollen, en vol zitten met kleine zand en stofdeeltjes. Een loep is bij deze wel handig. Vachtluis beweegt als je met je hand tegen de haren instrijkt.

*Eitjes van de luis op de haren *

Behandeling en tips

Voor het luizen probleem kun je op verschillende manier **behandelen**;

- twee keer wassen van de ezel met een antiluisen middel (bijvoorbeeld sebacil of fipronil)
- vee-luis-poeder/paardenpoeder ;2 keer inpoederen op de huid en met de borstel verdelen (bijv. foxium, methoxychlor, lindaan, delthamethrin poeder)
- een oormerk wat een werkend middel bevat wat tevens vliegen op een afstand houdt. Een oormerk bevestig je aan het halster.
- Druppels voor het toedienen op de schoft. Werkt ook kort tegen vliegen. (Delmethrin, sputop)
- Injectie met ivermectine (Ivomec),of Dectomax doodt tevens maagdarm wormen en longwormen.
- Kies regelmatig een andere werkzame stof.
- De meeste middelen doden de neten niet, dus herhaal de behandeling om de 10 tot 14 dagen, tot dat de ezel 3 á 4 behandelingen heeft gehad om het volledig luizenvrij te krijgen.
- Indien de wintervacht nog aanwezig is, eerst scheren om makkelijker te behandelen is een mogelijkheid. Het opleggen van een deken, geeft juist een broeierig effect, beter is op een droge warme stal zetten.

Roncette komt kijken als Lisa haar injectie krijgt

Verdere behandel tips;

- Bij twijfel vraag hulp bij veearts, dierenarts, of mensen met ezels of paarden.
- Maak alles goed schoon, ook de stal, borstels, halsters, dekens etc. Om verdere (weder) besmetting te voorkomen.
- Het beste behandel je de hele ezel, zo ook zijn stal genoten. Dit moet in dezelfde tijd gebeuren, anders besmetten ze elkaar alsnog.
- Maak verzorgingsmaterialen steeds schoon, als ook de schuurplekken, etc. Haal losse haren die daar zitten weg, want luizen overleven nog enkele dagen in dat haar.
- Ook in het stro kunnen luizen zitten, haal het stro dan weg en maak de stal extra goed schoon.
- Informeer zeer goed bij de dierenarts of apotheek welk middel je het best gebruikt bij een ezel. Want wat voor een bepaald dier goed is, kan voor een ezel niet goed zijn. Let na een behandeling even op de reactie van de ezel (koliek, wankelen?)
- Gaat een ezel tussentijds weer schuren en is het dier onrustig, dan kun je eventueel op de huisontstekingen de zalf 'dog eczema' aanbrengen. Dit middel werkt pijn- en jeukstillend. Er zit een beetje antibiotica in die ontstekingen tegen gaat.
Ook de babyzalf met aloë Vera van Johnson (verkrijgbaar in de Delhaize) brengt vaak verlichting als ze op de jeukplekken wordt aangebracht.
- Sudocreme kun je gebruiken voor kleine wondjes.
- Haarconditioner op staart en manen aanbrengen, eventjes laten intrekken en dan uitkammen met een fijne kam om de neten te verwijderen. Alles nawassen met water.
- De conditie van de ezel versterken, door vitaminen en mineralen toe te dienen.
- Aanvullend een teentje knoflook, of knoflook snippers aan het krachtvoer toevoegen.

MIJTEN

Ook bij mijten heeft een ezel zijn de symptomen veel last van jeuk, kale plekken en korsten. Omdat dit naast luizen ook regelmatig voorkomt, heb ik hier ook informatie over gezocht, het zij minder uitgebreid dan van luizen. Bij mijten kan de huid naast jeuk, kalen plekken en korsten, ook verdikkingen vertonen of plooien. Het is ERG besmettelijk en komt het meest in de winter voor!

Er bestaan verschillende soorten mijten

- 1) gravende (kortpotige) mijten die op de lichtst behaarde delen het meeste voorkomen. Hier ontstaan rode sterk jeukende plekken, haaruitval, korst en plooï vorming.
- 2) Psoroptes equi, die op de huid leeft, op de dichtbehaarde delen, zoals nek, schouders, schorft en rug. Zij veroorzaken grote kale plekken met korsten, de huid is vochtig en dun, of bloed vanwege het vele schuren.
- 3) Chorioptes bovis , deze soort komt voornamelijk voor op de onderbenen en gaat gepaard met jeuk, haaruitval en korstvorming.

De definitieve diagnose kan door **de dierenarts** gesteld worden. Dit gebeurt door middel van microscopisch onderzoek van een huidafkrabsel. Het afkrabsel wordt van verschillende plaatsen genomen.

De oplossing bestaat uit het wassen van de dieren, dit moet na een week moet worden herhaald. Let bij koud weer op dat je ezel geen longontsteking kan krijgen, en dus warm op stal moet komen te staan.

Het wassen kan met middelen die ook tegen luizen worden gebruikt. Ivermectine-injecties zijn een andere mogelijkheid. Erg belangrijk blijft het isoleren van de aangetaste dieren, zodat de infectie zich niet onder de stalgenoten kan verspreiden.